

Анотація на вибіркoву навчальну дисципліну «Казначейська справа»

Рівень вищої освіти - *перший (бакалаврський) рівень вищої освіти*

Кількість кредитів - 5

Компонент освітньої програми: *вибіркoвий*

Мова викладання: *українська*

Викладач: Бурденюк Світлана Вікторівна, кандидат економічних наук,
e-mail: lanaburdenyuk@ukr.net

Опис дисципліни

1. Актуальність курсу. Навчальна дисципліна: «Казначейська справа» є вибірковою компонентою навчального плану. Як вибіркова складова, вивчення дисципліни дозволить здобувачу вищої освіти сформувати індивідуальну освітню траєкторію.

Дисципліна «Казначейська справа» спрямована на формування у студентів цілісної системи знань про суть казначейського обслуговування касового виконання бюджетів, опанування теоретичних та практичних навиків самостійного вирішення завдань, пов'язаних з касовим виконанням державного та місцевих бюджетів в умовах функціонування казначейської системи.

Роль та значення курсу «Казначейська справа» в підготовці висококваліфікованих фахівців-обліковців полягають в тому, що дисципліна дає системне уявлення про роль казначейства у фінансовій системі державі, розглядає основне коло питань касового виконання Державного та місцевих бюджетів у контексті нормативно-законодавчих актів, що регулюють цей процес; висвітлює сутність та організацію платіжної системи виконання бюджетів, системи електронних платежів за доходами та видатками, облік і звітність про виконання бюджетів, контроль у системі казначейства.

2. Мета дисципліни є формування цілісної системи знань здобувачів освіти щодо сутності, принципів та механізмів функціонування казначейської системи, формування і реалізації державної політики у сфері казначейського обслуговування бюджетних коштів та коштів інших клієнтів казначейства, взаємодії органів Державної казначейської служби України із органами законодавчої та виконавчої влади, іншими установами, формування у майбутніх фахівців практичних навиків та вмінь щодо проведення казначейських операцій.

3. Завдання вивчення навчальної дисципліни: зрозуміти сутність та вивчити теоретичні й організаційно-правові основи функціонування казначейської системи; ознайомитися із особливостями організації діяльності органів Державної казначейської служби України та їх бюджетними повноваженнями

на стадіях бюджетного процесу; оволодіти знаннями щодо організації роботи автоматизованої інформаційної системи казначейства та щодо захисту інформації у системі казначейства; ознайомитися із основами функціонування внутрішньої платіжної системи Державної казначейської служби України та принципами проведення операцій у ній; вивчити особливості функціонування єдиного казначейського рахунку та управління ним; вивчити порядок казначейського обслуговування державного та місцевих бюджетів за доходами та видатками; опанувати навички проведення операцій з касового виконання дохідної та видаткової частин державного та місцевих бюджетів; оволодіти знаннями щодо особливостей організації роботи органів казначейства з обслуговування державних цільових фондів; ознайомитися із вимогами щодо організації та ведення бухгалтерського обліку в органах Державної казначейської служби України; набути навиків складання та аналізування звітності про виконання державного та місцевих бюджетів; вивчити особливості формування вихідної оперативної інформації про касове виконання бюджетів; розвинути навички щодо проведення контрольно-аналітичної роботи за надходженнями та цільовим використанням бюджетних ресурсів; розвинути навички раціонально поєднання теоретичних положень із аналізом цифрового матеріалу; оволодіти необхідною фінансовою термінологією; набути навиків використання теоретичних знань на практиці.

4. Проблематика (зміст дисципліни), яка буде розглянута у процесі вивчення навчальної дисципліни.

1. Суть, особливості та розвиток казначейської справи.
2. Організаційна структура та бюджетні повноваження органів Державної казначейської служби України.
3. Інформаційно-технічне забезпечення казначейської системи.
4. Платіжна система виконання бюджетів.
5. Казначейське обслуговування бюджетів за доходами.
6. Казначейське обслуговування бюджетів за видатками.
7. Казначейське обслуговування державних цільових фондів, інших клієнтів.
8. Облік виконання бюджетів.
9. Фінансова та бюджетна звітність.
10. Організація контролю в системі органів казначейства
11. Зарубіжний досвід казначейської справи.

5. У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувачі освіти повинен знати:

- зміст діяльності Державної казначейської служби України;
- модель обробки, узагальнення та надання інформації про касове надходження доходів державного бюджету;
- основні законодавчі та нормативні акти, що регулюють діяльність ДКСУ;
- особливості організації діяльності ДКСУ;

- вимоги щодо виконання Державного бюджету за доходами та видатками;
- особливості проведення бухгалтерського обліку щодо виконання Державного та місцевих бюджетів;
- сутність бюджетного планування та прогнозування;
- підстави для призупинення бюджетних асигнувань;
- види бюджетних правопорушень;
- зміст та призначення бюджетної класифікації;
- характеристику класифікації фінансування бюджету;
- структуру кодування програмної класифікації.

вміти:

- формувати призначення та обґрунтовано доводити доцільність здійснення органами Державного казначейства касового виконання бюджету;
- організовувати та здійснювати операції з коштами державного та місцевих бюджетів;
- проводити бухгалтерський облік та складати звітність про виконання державного та місцевих бюджетів;
- розробляти етапи бюджетного процесу;
- проводити облік касового виконання та складання звітності про стан виконання державного та місцевих бюджетів;
- здійснювати облік, обслуговування та погашення зовнішнього та внутрішнього боргів держави відповідного до чинного законодавства;
- проводити касове обслуговування державних цільових фондів;
- аналізувати організацію та здійснення внутрішньо системного контролю та аудиту;
- визначати порядок відкриття, користування та закриття в установах банків кореспондентських рахунків в національній та іноземній валютах;
- оцінювати діяльність розпорядників бюджетних коштів.

6. Шкала оцінювання з навчальної дисципліни у балах за всі види навчальної діяльності, яка переводиться в оцінку за шкалою ЄКТС та у чотирибальну національну шкалу:

Сума балів за шкалою Інституту	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		Іспит	Залік
90-100	A (відмінно)	Відмінно	Зараховано
82-89	B (дуже добре)	Добре	
75-81	C (добре)		
65-74	D (задовільно)	Задовільно	
60-64	E (достатньо)		

35-59	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)	Незадовільно	Не зараховано
1-34	F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)		

7. Критерії оцінювання складових поточного контролю навчальної діяльності здобувача

Компетенції (знання, уміння та навички), продемонстровані на навчальних заняттях (практичних, семінарських, лабораторних, враховуючи знання з тем, що виносяться на самостійне опрацювання) оцінюються за 100-бальною системою.

Оцінка в балах (за 100-бальною шкалою) за всі види навчальної діяльності	Критерії оцінювання
98-100	Здобувач має системні, дієві знання, виявляє неординарні творчі здібності у навчальній діяльності; використовує широкий арсенал засобів для обґрунтування та доведення своєї думки; розв'язує складні проблемні завдання; схильний до системно-наукового аналізу та прогнозу явищ; уміє ставити і розв'язувати проблеми, самостійно здобувати і використовувати інформацію; займається науково-дослідною роботою; логічно та творчо викладає матеріал в усній та письмовій формі; розвиває свої здібності й нахили; використовує різноманітні джерела інформації; моделює ситуації в нестандартних умовах.
94-97	Здобувач володіє узагальненими знаннями з навчальної дисципліни, аргументовано використовує їх у нестандартних ситуаціях; вміє знаходити джерела інформації та аналізувати їх, ставити і розв'язувати проблеми, застосовувати вивчений матеріал для власних аргументованих суджень у практичній діяльності (диспути, круглі столи тощо); спроможний за допомогою викладача підготувати виступ на студентську наукову конференцію; самостійно вивчити матеріал; визначити програму своєї пізнавальної діяльності; оцінювати різноманітні явища, процеси; займає активну життєву позицію.
90-93	Здобувач володіє глибокими і міцними знаннями та використовує їх у нестандартних ситуаціях; може визначати тенденції та суперечності різних процесів; робить аргументовані висновки; практично оцінює сучасні тенденції, факти, явища, процеси; самостійно визначає мету власної діяльності; розв'язує творчі завдання; може сприймати іншу позицію як альтернативну; знає суміжні дисципліни; використовує знання, аналізуючи різні явища, процеси.
86-89	Здобувач вільно володіє вивченим матеріалом, застосовує знання у дещо змінених ситуаціях, вміє аналізувати і систематизувати інформацію, робить аналітичні висновки, використовує загальновідомі докази у власній аргументації; чітко тлумачить поняття, категорії, нормативні документи; формулює закони; може самостійно

Оцінка в балах (за 100-бальною шкалою) за всі види навчальної діяльності	Критерії оцінювання
	опрацьовувати матеріал, виконує прості творчі завдання; має сформовані типові навички.
81-85	Знання здобувача досить повні, він вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях; вміє аналізувати, робити висновки; відповідь повна, логічна, обґрунтована, однак з окремими неточностями; вміє самостійно працювати, може підготувати реферат і обґрунтувати його положення.
75-80	Здобувач правильно і логічно відтворює навчальний матеріал, оперує базовими теоріями і фактами, встановлює причинно-наслідкові зв'язки між ними; вміє наводити приклади на підтвердження певних думок, застосовувати теоретичні знання у стандартних ситуаціях; за допомогою викладача може скласти план реферату, виконати його і правильно оформити; самостійно користуватися додатковими джерелами; правильно використовувати термінологію; скласти таблиці, схеми.
70-74	Здобувач розуміє основні положення навчального матеріалу, може поверхнево аналізувати події, ситуації, робить певні висновки; відповідь може бути правильною, проте недостатньо осмисленою; самостійно відтворює більшу частину матеріалу; вміє застосовувати знання під час розв'язування розрахункових завдань за алгоритмом, користуватися додатковими джерелами.
65-69	Здобувач розуміє сутність навчальної дисципліни, може дати визначення понять, категорій (однак з окремими помилками); вміє працювати з підручником, самостійно опрацьовувати частину навчального матеріалу; робить прості розрахунки за алгоритмом, але окремі висновки не логічні, не послідовні.
60-64	Здобувач володіє початковими знаннями, здатний провести за зразком розрахунки; орієнтується у поняттях, визначеннях; самостійне опрацювання навчального матеріалу викликає значні труднощі.
50-59	Здобувач намагається аналізувати на основі елементарних знань і навичок; виявляє окремі властивості; робить спроби виконання вправ, дій репродуктивного характеру; за допомогою викладача робить прості розрахунки за готовим алгоритмом.
35-49	Здобувач мало усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності, робить спробу знайти способи дій, розповісти суть заданого, проте відповідає лише за допомогою викладача на рівні «так» чи «ні»; може самостійно знайти в підручнику відповідь.
1-34	Здобувач володіє навчальним матеріалом на рівні засвоєння окремих термінів, фактів без зв'язку між ними: відповідає на запитання, які потребують відповіді «так» чи «ні».

Оцінювання модульних контрольних робіт здійснюється за 100-бальною системою.

Оцінювання захист навчального матеріалу, що виноситься на самостійне вивчення для здобувачів заочної форми навчання здійснюється за 100-бальною системою.

8. Рекомендовані джерела інформації

8.1. Нормативно-правова база

1. Бюджетний кодекс України: Закон України від 08.07.2010 р. № 2456-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17#Text>.
2. Податковий кодекс України. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
3. Про бюджетну класифікацію: Наказ Міністерства фінансів України від 14.01.2011 р. № 11. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0011201-11#Text>
4. Про затвердження Порядку казначейського обслуговування доходів та інших надходжень державного бюджету: Наказ Міністерства фінансів України від 29.01.2013 р. № 43. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0291-13#Text>
5. Про затвердження Порядку казначейського обслуговування державного бюджету за витратами: Наказ Міністерства фінансів України від 24.12.2012 р. № 1407. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0130-13>
6. Про затвердження Порядку казначейського обслуговування місцевих бюджетів: Наказ Міністерства фінансів України від 23.08.2012 № 938. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1569-12/para18>.
7. Про затвердження Положення про Державну казначейську службу України: Постанова Кабінету Міністрів України від 15.04.2015 р. № 215. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/215-2015-%D0%BF#Text>.
8. Про затвердження Порядку виконання повноважень Державною казначейською службою в особливому режимі в умовах воєнного стану: Постанова Кабінету Міністрів України від 9 червня 2021 р. № 590. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/590-2021-%D0%BF#Text>.

8.2 Основна література

9. Булгакова С. О. Базанова Н. В., Єрмошенко Л. В. та ін. Казначейська система виконання бюджету: підручник. 2-ге вид., перероб. та доп. Київ: Київ. держ. торг.-екон. ун-т, 2018. 417 с
10. Булгакова С. О. Казначейство зарубіжних країн: Навч. посіб. К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2000.
11. Галушка Е.О. Казначейська справа: підручник. 2-е вид. Львів: Магнолія 2006. 2018. 520 с.

12. Казначейська система: підручник. За ред. А. І. Крисоватого, О. П. Кириленко, Т. Я. Слюз. Тернопіль: ЗУНУ, 2020. 364 с.
13. Стоян В. І., Даневич О. С., Мац М. Й. Казначейська система: підручник для студентів ВНЗ. Терноп. нац. економ. ун-т. 3-тє вид, змін. й допов. Київ: Центр учбової літератури. 2018. 867 с.

8.3 Додаткова література

14. Брежнєва-Єрмоленко О., Тіткова Н., Черкасова Т. Теоретичні та практичні аспекти функціонування єдиного казначейського рахунку як основного рахунку держави. Молодий вчений. 2020. № 12 (88). С. 106–109.
15. Булигіна О. Ю. Особливості правового регулювання внутрішнього аудиту в органах Державної казначейської служби України. Право і суспільство. 2020. № 6-2. С. 77–82.
16. Булигіна О. Ю. Напрями, види та об'єкти внутрішнього аудиту в органах Державної казначейської служби України. Правові новели. 2020. № 11. Т. 2. С. 19–26.
17. Бюджетна система: тенденції розвитку. URL: https://feao.org.ua/wp-content/uploads/2019/07/2019-07-08-budget_book.pdf
18. Войцехівська Н. С., Русін В. М. Організація роботи органів ДКСУ в умовах поширення COVID19. Шості Всеукраїнські наукові читання пам'яті С.І. Юрія: збірник наук. праць. За ред. д.е.н., проф. О.П. Кириленко. (м. Тернопіль, 18 листопада 2020 р.). Тернопіль: Вектор, 2020. С. 74–76.
19. Данильчук А., Русін В. Казначейське обслуговування розпорядників коштів в умовах воєнного стану. Дев'яті Всеукраїнські наукові читання пам'яті С. І. Юрія: зб. наук. праць. Тернопіль: ЗУНУ, 2023. С. 154–158.
20. Демченко О. П. Казначейське обслуговування доходів місцевих бюджетів в умовах сталого розвитку. Причорноморські економічні студії. 2020. Вип. 50. Ч. 2. С. 104–109.
21. Державний фінансовий контроль у публічному управлінні: навчальний посібник. Колектив авторів; за ред. В. М. Русіна та Б. С. Шулюк. Тернопіль: Осадца Ю. В., 2018. 214 с.
22. Дрозд Л. М., Русін В. М. Особливості зупинення органами ДКСУ операцій з бюджетними коштами. Методологічні проблеми фінансової теорії та практики: збірн. наук. праць. Тернопіль: Вектор, 2019. С. 43–46.
23. Дубик В. Я., Омелян Н. І. Підвищення якості казначейського виконання видаткової частини Державного бюджету України. Молодий вчений. 2018. № 2 (34). С. 709–713.
24. Жадан О., Русін В. Удосконалення казначейського контролю за здійсненням бюджетних видатків. Світ фінансів. 2022. №4(73). С. 56–67.
URL: <http://sf.wunu.edu.ua/index.php/sf/article/view/1558/1566>

25. Ковалевич Д. А. Модернізація обліку та звітності в системі казначейства. Вісник Чернівецького торговельно-економічного інституту. Серія : економічні науки. 2019. Вип. 1 (73). С. 140–150.
26. Ковалевич Д., Рошило В. Реалії та перспективи розвитку системи казначейства України. Фінанси і кредит. 2022. Вип. II (86). С. 66-78.
URL: http://chteiknteu.cv.ua/herald_en/content/download/archive/2022/v2/5.pdf.
27. Куценко Д. О., Русін В. М. Обслуговування розпорядників бюджетних коштів за допомогою системи дистанційного обслуговування «Клієнт Казначейства – Казначейство». Методологічні проблеми фінансової теорії та практики: збірник наукових праць. Випуск 5 (листопад 2020 р.). Тернопіль: ЗУНУ. 2020. С. 96-100.
28. Мартинюк Л. М., Русін В. М. Особливості здійснення казначейського контролю. Методологічні проблеми фінансової теорії та практики: збірник наукових праць. Випуск 4 (травень 2020 р.). Тернопіль: ТНЕУ, 2020. С. 192-196. URL: <http://dspace.wunu.edu.ua/handle/316497/42303>.
29. Марченко Л. Архетипні засади впровадження технологій сталого розвитку в сфері обслуговування клієнтів Державної казначейської служби України. Публічне урядування. 2019. Вип. 3 (18). С. 290-300.
URL: <https://doi.org/10.32689/2617-2224-2019-18-3-290-300>.
30. Марченко Л. Ю. Оптимізація ресурсного забезпечення органів казначейства: архетипний підхід. Публічне урядування. 2021. Вип. 1 (26). С. 134-142. URL: [https://doi.org/10.32689/2617-2224-2021-1\(26\)-134-142](https://doi.org/10.32689/2617-2224-2021-1(26)-134-142).
31. Павлюк В. В., Олійник В. О. Державне казначейство України та його роль у бюджетному процесі. Східна Європа: економіка, бізнес та управління. 2018. Вип. 6 (17). С. 564–568.
32. Посібник з питань організації внутрішнього контролю розпорядниками коштів державного бюджету: посіб. Київ: Міністерство фінансів України, 2019. 34 с.
33. Русін В. Особливості функціонування органів державної казначейської служби України в умовах воєнного стану. Економіка та суспільство. 2023. Випуск № 47. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-47-68>
34. Русін В. М., Баклан В. О. Практичні аспекти казначейського обслуговування бюджетів за видатками. Методологічні проблеми фінансової теорії та практики: збірник наукових праць. Випуск 7 (листопад 2021 р.). Тернопіль: ЗУНУ, 2021. С. 209-213.
35. Русін В. М., Жовкла І. В. Особливості реалізації повноважень органів ДКСУ у сфері контролю за дотриманням бюджетного законодавства. Методологічні проблеми фінансової теорії та практики: збірник наукових праць. Випуск 6 (травень 2021 р.). Тернопіль: ЗУНУ, 2021. С. 228-231.
36. Стеценко Н. А., Галецька К. В. Казначейська система України: сучасний стан та перспективи розвитку. Регіональна економіка та управління. 2018. № 3. С. 23–26.

37. Ульяновченко Ю., Марченко Л. Роль Державної казначейської служби України в забезпеченні дотримання вимог бюджетного законодавства розпорядниками (одержувачами) бюджетних коштів. Ефективність державного управління. 2018. Вип. 2 (55). Ч. 2. С. 195–201.
38. Юрій С. М. Теоретичні питання інформаційної модернізації казначейського обслуговування бюджетів. Вісник Чернівецького торговельно-економічного інституту. Серія : економічні науки. 2019. № 1 (73). С. 196–204.
39. Aziz H., Shah N. Participatory budgeting: Models and approaches. Pathways Between Social Science and Computational Social Science. Springer, Cham, 2021. P. 215–236. URL: <https://arxiv.org/pdf/2003.00606.pdf>.
40. Gruber J. Public Finance and Public Policy: textbook. 6th edition, Worth Publishers, 2019. 896 p. 37. Kublikova T., Kurganskaya E. Management of state budget expenditures through the system of treasury. Socio-Economic Research Bulletin. 2015. № 4(59). P. 86-89. URL: <http://vsed.oneu.edu.ua/collections/2015/59/pdf/86-89.pdf>.
41. Marchenko L. Implementation of the state policy in the sphere of budget funds servicing in Ukraine by the treasury service in the conditions of the information technologies development. Public management. 2020. №4(24). P. 288-297. URL: <https://vadnd.org.ua/ru/collection/articles/?s=Marchenko/>.
42. Polischuk V. Treasury form of budgets servicing of Ukraine in the context of ensuring a balanced financial policy. Socio-economic research bulletin. 2021. No. 3-4(78-79). P.108-121. URL: http://journals.uran.ua/vsed_oneu/article/view/260719/
43. Robert D. Lee Jr., Ronald W. Johnson, Philip G. Joyce. Public Budgeting Systems: textbook. 10th edition, Jones&Bartlett Learning, 2020. 575 p.

8. 4 Інформаційні ресурси

44. Офіційний веб-портал Верховної Ради України. URL: <http://portal.rada.gov.ua>.
45. Офіційний веб-портал Державної казначейської служби України. URL: <https://www.treasury.gov.ua/>
46. Офіційний веб-портал Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
47. Офіційний веб-портал Державної служби фінансового моніторингу України. URL: <https://fiu.gov.ua/>
48. Офіційний веб-портал Комітету Верховної Ради України з питань бюджету. URL: <http://budget.rada.gov.ua/kombjudjet/control/uk/index>.
49. Офіційний веб-портал Міністерства розвитку громад, територій та інфраструктури України. URL: <http://mtu.gov.ua/>.
50. Офіційний веб-портал Міністерства цифрової трансформації України. URL: <https://thedigital.gov.ua/>

51. Офіційний веб-портал Національного банку України.

URL: <https://bank.gov.ua/>

52. Офіційний веб-сайт Міністерства фінансів України.

URL: <https://www.mof.gov.ua/uk>

53. Урядовий портал. Єдиний веб-портал органів виконавчої ради України.

URL: <http://www.kmu.gov.ua/control/>.

54. Open

budget.

URL:

<https://openbudget.gov.ua/budget-literacy/budget-system/structure>